

Betrouwbaar en valide beslissen over uithuisplaatsing

Beslissen over de uithuisplaatsing van een kind is complex. Het is een ingrijpend besluit voor zowel ouders als kind. Gezinnen hebben recht op een zorgvuldig besluit met duidelijke onderbouwing. De Richtlijn Uithuisplaatsing is ontwikkeld om professionals hierbij te helpen. Het Nji heeft onderzoek gedaan naar het instrument 'Beslissen over uithuisplaatsing' uit de Richtlijn Uithuisplaatsing.

Het instrument 'Beslissen over uithuisplaatsing'

Het instrument 'Beslissen over uithuisplaatsing' is onderdeel van de Richtlijn Uithuisplaatsing en helpt jeugdzorgwerkers gestructureerd tot een besluit over (alternatieven voor) uithuisplaatsing te komen. Het instrument omvat vijf kernoverwegingen en geeft ook aan welke informatie jeugdzorgwerkers hierbij nodig hebben.

Het onderzoek

- 100 professionals beoordeelden op 2 momenten 4 fictieve casussen.
- Professionals vulden voor 124 cases een vragenlijst in. Hun beslissingen zijn vergeleken met die van een onafhankelijk panel van gedragswetenschappers.
- 6 teamoverleggen zijn op inhoud en besluitvormingsproces geanalyseerd.

Belangrijkste resultaten

- Er zijn grote verschillen tussen professionals in het besluit over uithuisplaatsing.
- Na een aantal maanden kunnen professionals anders tegen eenzelfde fictieve casus aankijken en tot een ander besluit komen.
- De beslissingen van professionals en het onafhankelijk panel komen beperkt overeen.
- De onderbouwing van professionals die wel en die niet besluiten tot uithuisplaatsing verschillen van elkaar. Professionals gebruiken op twee verschillende momenten verschillende argumenten in dezelfde fictieve casus.
- In teambesluitvorming is weinig aandacht voor de voor- en nadelen van een uithuisplaatsing en de nadelen van ambulante interventies. Voordelen van ambulante interventies worden wel genoemd. In teambesluitvorming komt de Richtlijn Uithuisplaatsing niet expliciet naar voren, hoewel aandachtspunten uit de richtlijn wel zichtbaar zijn.
- Professionals die een training hebben gehad in het gebruik van de Richtlijn Uithuisplaatsing beslissen even vaak tot een uithuisplaatsing als professionals die deze training niet hebben gehad. De vraag is of en in welke mate het instrument door de professionals is toegepast. De resultaten zijn hierin tegenstrijdig.

Beslissen over uithuisplaatsing is moeilijk

Het onderzoek bevestigt de uitkomsten uit eerder onderzoek dat beslissen over uithuisplaatsen complex is en dat professionals van mening kunnen verschillen over de vraag of kinderen wel of niet uit huis geplaatst moeten worden. De bevindingen schetsen het dilemma waar professionals voor staan: durf je een kind thuis te laten wonen in een moeilijke situatie of is een uithuisplaatsing verstandig ondanks de mogelijk negatieve invloed daarvan op de ontwikkeling van het kind? Hoe weeg je daarin allerlei argumenten? Juist daarom is belangrijk om beslissingen over uithuisplaatsing expliciet te onderbouwen en de objectiviteit van beslissingen te vergroten. Volgens de professionals is het instrument 'Beslissen over uithuisplaatsing' daarvoor een ondersteunend hulpmiddel. Zij verwachten dat de inzet van het instrument in de dagelijkse casuïstiek en bij teambesluitvorming kan bijdragen aan de kwaliteit van de besluitvorming.

Maar een professioneel oordeel en de beschikbaarheid van een ondersteunend instrument zijn op zich niet voldoende bij dit soort beslissingen, zo blijkt duidelijk uit dit onderzoek. Volgens professionals is het instrument 'Beslissen over uithuisplaatsen' onvoldoende onderdeel van hun dagelijkse praktijk. De implementatie van het instrument lijkt in het onderzoek niet goed tot stand gekomen. Een eenmalige training is niet voldoende om een systematisch gebruik van het instrument in de praktijk te bevorderen. Gezien de complexiteit van de materie is een goede inbedding van het gebruik van het instrument in het hele besluitvormingsproces en een adequate ondersteuning van de professional van belang.

Aanbevelingen

De resultaten zijn besproken met uitvoerend professionals en cliënten en zij hebben meegedacht over aanbevelingen.

- Houd in stand dat besluitvorming over uithuisplaatsing altijd met ouders, kinderen en jongeren plaatsvinden.
- Zorg voor een goede inbedding van het instrument in de reguliere werkprocessen.
- Zorg voor zorgvuldige, gestructureerde teambesluitvorming, waarbij verschillende disciplines elkaar aanvullen.
- Zorg voor training in besluitvormingsvaardigheden en supervisie.
- Faciliteer en ondersteun professionals op organisatieniveau bij het nemen van ingrijpende besluiten. Creëer een cultuur van voortdurend leren.
- Monitor de uitkomsten van de zorg.
- Blijf terughoudend bij uithuisplaatsing en focus op alternatieven.
- Zorg als gemeenten samen met aanbieders voor voldoende alternatieve vormen van hulp.

Het vervolg

De praktijkinstellingen voor jeugdhulp en jeugdbescherming hebben met dit onderzoek een eerste stap gezet in het verbeteren van het beslissingsproces. Het Nji verkent samen met de instellingen hoe de aanbevelingen doorgevoerd kunnen worden.

[Lees het hele rapport](#)